

EU
2016

Europees Parlement
Informatiebureau
in Nederland

JONGE VOORZITTERS

De visie van Nederlandse
jongeren over de toekomst
van de EU

Jongerenvertegenwoordigers Europese Zaken,
De NJR werkgroep Europese Zaken en
Informatiebureau van het Europees Parlement in Nederland
EU-back-to-school
Europees Parlement Ambassador Scholen

Voorwoord

Geachte Minister, volksvertegenwoordigers en andere geïnteresseerden,

De derde prioriteit van de Nederlandse regering als de voorzitter van de Raad van de Europese Unie, is het werken aan een Europa waar burgers en maatschappelijke organisaties actief bij het beleid betrokken worden en hun belangen voorop staan.

In lijn met deze derde prioriteit van de Nederlandse regering hebben de jongerenvertegenwoordigers Europese Zaken samen met de NJR werkgroep Europese Zaken **de Jonge Voorzitterstour** gestart. Hierbij werkten zij samen met het Europees Parlement door middel van een lesmodule over het Nederlands voorzitterschap. Ook vervulden de European Parliament Ambassador Scholen en het EU-Back-to-School programma van Buitenlandse Zaken hierin een zeer belangrijke rol.

Vanuit de overtuiging dat het Nederlands voorzitterschap niet alleen op beleidsniveau aanwezig moet zijn en het Nederlands EU voorzitterschap een momentum biedt om Europa dichterbij jongeren te brengen, zijn in het afgelopen jaar meer dan 3000 jongeren aan het woord geweest om hun visie op het Europa van de toekomst te geven.

Zo is een brug geslagen tussen de realiteit in Brussel, Den Haag, het MEA-terrein in Amsterdam en het klaslokaal. Door de gastlessen hebben jongeren veel geleerd over de rol die Nederland heeft tijdens het EU Voorzitterschap en kregen zij de kans om hun aanbevelingen over de toekomst van Europa te geven.

Van het MBO in Barendrecht tot aan het gymnasium in Bussum, van tien leerlingen in Spijkenisse tot een zaal van 250 leerlingen in Hilversum. Er is in deze gastlessentour getracht tot een zo goed mogelijke afspiegeling van de jongeren in de Nederlandse samenleving te komen.

Jongeren zijn niet alleen de generatie van de toekomst maar zijn een essentieel onderdeel van onze samenleving en toekomst. Deze aanbevelingen laten zien dat de Nederlandse jongeren creatief, internationaal georiënteerd en oplossingsgericht zijn. De centrale boodschap van de Nederlandse jongeren is dan ook: **durf buiten de gebaande paden te denken, denk in oplossingen en doe dit vooral door samen te werken in Europees verband.**

Met vriendelijke groet,

De Nederlandse Jongerenvertegenwoordigers Europese Zaken
Tibbe van den Nieuwenhuijzen en Sjoukje Oosterhout

NJR Werkgroep Europese Zaken

Het Nederlands informatiebureau van het Europees Parlement
Eduard Slootweg en Anne-Marie Eekhout

Inhoudsopgave

6	Waar zijn de gastlessen gegeven?
7	Aanbevelingen
9	Jong in Europa
12	Europa voor iedereen
14	Grenzeloos Europa
17	Vluchtelingenbeleid
22	Onderzoek NJR werkgroep Europese Zaken onder Nederlandse Jongeren
25	Visiestuk: Europa in de Klas
26	Colofon

Waar zijn de gastlessen gegeven?

Aanbevelingen

Vragen naar de visie van Nederlandse jongeren over de toekomst van de EU is onhaalbaar als dit niet ingedeeld wordt in verschillende thema's. In de gastlessentour is ervoor gekozen om de aanbevelingen te specificeren op de volgende vier thema's:

- 1 Jong in Europa:** Wat zijn de taken van Europa als het gaat om jongeren, waar moeten landen meer/minder samenwerken?
- 2 Europa voor iedereen:** Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen betrokken wordt in onze samenleving?
- 3 Grenzeloos Europa:** Welke kansen zie jij in Europa om meer in contact te komen met jongeren over de grenzen heen?
- 4 Vluchtelingenbeleid:** Wat moet Europa doen met de grote stroom vluchtelingen die onze kant op komt?

Er is voor gekozen om te praten over Europa omdat dit vaak meer is dan alleen het politieke bestuursniveau. De aanbevelingen op politiek niveau zijn gericht aan de EU en de Nederlandse overheid.

De vier thema's zijn richtlijnen. Afhankelijk van het soort les werden de thema's in meer of mindere mate gebruikt voor de aanbevelingen. Elk thema maakte een discussie los maar geen enkele discussie was zo intens als de gesprekken die gevoerd zijn over de situatie van de vluchtelingen. Een gesprek waar de meningen regelmatig verschilden maar waar niemand voor weg liep. Zo de leerlingen van de Pontes Scholengemeenschap – Het Goese Lyceum hebben in het kader van hun aardrijkskundelessen een uitgebreide aanbeveling gedaan, deze aanbevelingen zijn opgenomen in dit boek en zijn herkenbaar aan de "pleistertape".

Jong in Europa

Wat zijn de taken van Europa als het gaat om jongeren, waar moeten ze meer/minder samenwerken?

Gastles Thorbecke
Scholengemeenschap Zwolle

'Er moet meer werkgelegenheid komen voor jongeren. Je moet, als jongere makkelijker aan werk kunnen komen.' – leerling Purmerendse Scholengemeenschap

Het minimum jeugdloon moet in heel Europa worden afgeschaft. *"Het loon voor jongeren moet niet lager zijn dan dat van mensen die ouder zijn. Ook moet er per land een minimumloon worden vastgesteld. Dit moet in verhouding zijn met de prijzen in dat land."* – leerlingen van het HMC in Rotterdam

"Ik heb het onderwerp Jong in Europa gekozen. Ik zou graag zien dat Europese landen meer met elkaar samenwerken. Zodat we andere culturen en talen meer van binnenuit leren kennen, in plaats van dat je er een boek over leest. Ook denk ik dat het je helpt in de toekomst als je weet hoe het in andere landen gaat, als je een eigen bedrijf op zou willen starten. Dan weet je al hoe je zakenpartners aan moet spreken en welke dingen zij anders zien dan jij."

In mijn ideale Europa werken landen samen door gezamenlijk projecten te organiseren met andere landen binnen de EU. Op school doen we bijvoorbeeld vooral opdrachten binnen onze eigen school. Als je ook projecten doet met andere scholen in het buitenland, dan krijg je een veel bredere kijk op een bepaald onderwerp. Wat ik bedoel is dat een Duits iemand waarschijnlijk anders denkt over vluchtelingen dan een Nederlands persoon. Als je dan samen een project over vluchtelingen moet doen, dan leer je van elkaar."

Om zo'n internationaal project te doen, hoef je helemaal niet naar het land waarmee je samenwerkt. Je kan ook gewoon e-mailen of skypen.

Je hoeft niet alleen te denken aan schoolprojecten, je kan ook denken aan uitwisselingen. Wij hebben een uitwisseling met een school in Finland dit jaar, wat heel goed is voor je Engels, maar ook voor je kennis van andere culturen. Finnen wonen in een ander klimaat, hebben andere prijzen voor eten bijvoorbeeld en hebben andere gewoontes. Ik denk dat je veel kan leren van een uitwisseling, omdat je de situatie waarin zij leven zelf ook doorleeft. Ik zei het al eerder, dit helpt om een ander land van binnenuit te leren kennen, in plaats van dat je alleen weet waar het land ligt of wat ze er eten.

Natuurlijk zijn uitwisselingen vrij duur. Dit probleem kan opgelost worden als de EU subsidies geeft. De reis zal nog steeds duur zijn, maar met geld van de EU, school en ouders, denk ik dat je best ver kan komen.

Een andere manier om meer samenwerking te krijgen tussen landen is het opzetten van meer internationale scholen. Ik heb er wat onderzoek naar gedaan, en gevonden dat er al vrij veel internationale scholen zijn in Nederland. Als er meer van komen door heel Europa, dan wordt het ook makkelijker om een school te vinden om mee samen te werken.

Dankuwel voor uw tijd!" – Eline Postma

De EU zou studies moeten subsidiëren die gericht zijn op het internationale werkveld, met buitenlandstages en –semesters.

Er moet sneller ingegrepen worden als er incidenten zijn in het buitenland. Ook moet dat samen gedaan worden. De landen op ons continent zijn erg afhankelijk van elkaar en snel ingrijpen is daarom extra nodig om verspreiding van het probleem te voorkomen. Ook sta je samen sterker – leerlingen Elde College Schijndel

De EU zou cursussen aan moeten bieden over hoe je een internationaal gericht bedrijf op kan zetten. Instanties die de cursussen aanbieden, kun je vinden in elke lidstaat. Als die instanties goed onderling samenwerken, leren de cursisten ook het buitenlandse bedrijfsleven kennen.

De EU zou een Europese studiebeurs voor alle studierichtingen en niveaus moeten ontwikkelen – leerlingen Elde College Schijndel

Er zou een zakelijk platform, inclusief app, voor jongeren moeten komen. Net zoiets als LinkedIn voor volwassenen. Jongeren kunnen zich hier dan voor aanmelden, bijvoorbeeld in het eerste jaar tijdens de economielessen. Op die manier kunnen ze al vroeg beginnen met het opbouwen van hun CV en zich politiek oriënteren. Nu bestaat zoiets alleen voor ouderen, maar op deze manier kunnen ook jongeren al op jonge leeftijd veel van elkaar leren. – Jerom, Dani en Bryan – RSG Enkhuizen

Wij vinden dat iedere student die HBO of hoger studeert, vanaf de leeftijd van 17 jaar recht zou moeten hebben op 5 jaar studiefinanciering. Het hoeft geen groot bedrag te zijn, maar het idee is dat alle kleine beetjes helpen. Ook moet er bij het vaststellen van de hoogte van de studiefinanciering gekeken worden naar het inkomen van ouders. – Bente, Roos, Maja en Annabel - RSG Enkhuizen

Gastles CSG Calvijn – Juliana Rotterdam

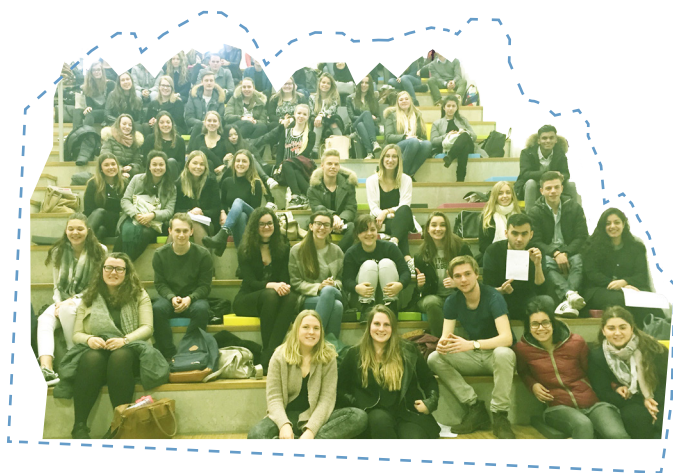
"Het onderwijs zelf moet verbeterd worden. Hierin moet zelfstandige studie meer gesteund worden door vakprofessionals. Hier moeten docenten dus beter worden opgeleid. Leningen moeten worden afgeschaft en moeten worden omgezet in studie financiën. Zodat jongeren niet tijdens hun studie in schulden raken. Ook moet de studie in het algemeen meer praktijk gericht zijn en up-to-date lesmateriaal beschikbaar moet zijn. Zodat leerlingen meer op de toekomst zijn gericht." – Ashkan Rafieidelijani, Shane Jhagru, Sylvester van Sprang, Mitchell Kamta, Dylan Oldenstam – Zadkine Spijkenisse

Meer aandacht voor studie en werk voor jongeren door heel Europa! De jeugdwerkloosheid is veel te hoog en jongeren horen kansen te krijgen want zij zijn de toekomst van alle landen. Dat kan ook via uitwisselingsprojecten tussen Europese landen. Naar de mening van jongeren zou beter geluisterd moeten worden; ze zouden vanaf 16 jaar stemrecht moeten krijgen voor bepaalde onderwerpen, bijvoorbeeld voor de alcoholwetgeving. –Comenius College, leerlingen van klas 3Mavo2

Europa voor iedereen

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen betrokken wordt in onze samenleving?

Bij nood, oorlog of armoede in een land - binnen of buiten Europa - zouden we in plaats van te doneren aan bijvoorbeeld Giro 555, kunnen denken aan het investeren in organisaties die mensen als vrijwilliger naar de betreffende landen sturen. Daar kunnen ze dan zelf concreet een steentje bijdragen aan de oplossingen voor problemen.

“Zaken waar je aan zou kunnen denken zijn voedselvoorziening, wederopbouw, financiën, studie, etc.” – HMC Rotterdam.

Er moeten meer jongerencentra komen in heel Europa, in elk dorp een en meerdere in elke stad, met activiteiten waardoor jongeren niet rond gaan hangen. – Leerlingen Kellebeek College Roosendaal.

Wij vinden dat sporten goedkoper zou moeten worden zodat het toegankelijk is voor iedereen.

Een manier om sport goedkoper te maken is het verstrekken van subsidies. Deze subsidies zouden betaald kunnen worden door het heffen van overgewichtbelasting. – Onno en Diederick – RSG Enkhuizen

“Er moet meer onderwijs komen over de Europese Unie, op ieder niveau” – Charlotte, Evie, Samantha, Daniël, Sander, Erinç, Alexander en Didier, Calvijn Groene Hart

“Ik vind het belangrijk dat jongeren betrokken zijn bij Europa. Jongeren geven beleidsmakers een andere kijk op bepaalde onderwerpen, vooral op zoiets als onderwijs. Ik heb ervoor gekozen om iets te schrijven over Europa voor iedereen omdat ik denk dat het uiteindelijke doel van Europa is ervoor te zorgen dat iedereen gelijk is.

Gelijkheid begint met de kansen die je krijgt om jezelf te ontwikke-

len. Als alle mensen in Europa dezelfde kansen krijgen, dan zijn ze gelijk.

Dat is niet het geval. Zelfontwikkeling begint al op jonge leeftijd, op de basisschool (in de meeste EU-landen) en daarna kan je naar de middelbare school, misschien zelfs een vervolgopleiding. Dit geldt alleen niet voor iedereen.

Sommige jongeren krijgen niet de kans om te studeren, omdat hun ouders er niet voor kunnen betalen. Het kan zijn dat ze daarom maar een slecht betaalde baan nemen, terwijl ze eigenlijk slim genoeg zijn om een opleiding te doen.

Op deze manier komen mensen in een vicieuze cirkel, dezelfde als die van hun ouders en hun grootouders. Dit moet veranderen!

Nu dat we over onderwijs praten, wil ik ook nog noemen dat het onderwijsniveau in Europa verschilt van land tot land. Dit is een probleem voor mensen die in het buitenland willen studeren of werken. Met hetzelfde diploma kun je in het ene land de meest moeilijke studies volgen en in het andere alleen maar schoonmaker worden. Misschien is dat een beetje overdreven, maar je snapt het punt.

Om gelijkheid te bereiken moet de EU het hier over hebben en uiteindelijk het schoolsysteem veranderen. De beste oplossing is één schoolsysteem dat overal in Europa gebruikt wordt. Hierdoor weet je zeker dat het onderwijsniveau overal hetzelfde is. Een ander voordeel is dat de diploma's daardoor dezelfde waarde hebben door heel Europa. Natuurlijk kunnen de boeken wel iets anders zijn, vanwege culturele en religi-

euze verschillen, maar het eindexamen moet hetzelfde zijn. Dit garandeert dan dat het niveau overal even hoog is.

Het schoolsysteem zal moeten worden betaald door de overheid en moet gratis zijn voor de studenten, zodat iedereen kan studeren!" – Saskia Mulder

Van elk land in de EU zouden een stuk of 12 jongens en meisjes van de leeftijd 14 tot 18 naar de Europese Raad moeten gaan, waar zij de zaken die belangrijk zijn voor jongeren aan de regeringsleiders voorleggen. – Goese Lyceum

Gehandicapten moeten ook gehoord en gerepresenteerd worden in Europa. – leerlingen Kellebeek College, Roosendaal.

Oprichten van een kinderpartij: elk land mag drie kinderen sturen naar het parlement om hun mening te geven. Deze kinderen vertegenwoordigen de kinderen van hun eigen land. – Joost, Brett, Dominique, Ashley, Ilkin, Luke en Marijn – leerlingen Calvijn Groene Hart

Rolien Wolfs, Romée van Keulen, Floor Prikker, Nina van Beek, Vedanti Balesar, Jordi Jager, Jesse de Koning en Evi Zegers van het Calvijn Groene Hart Lyceum in Barendrecht voegen hieraan toe dat kinderen zelf op die kinderpartijen moeten stemmen. Die kinderen in de kinderpartij(en) vertegenwoordigen alle kinderen. Hierdoor worden jongeren door heel Europa gestimuleerd om meer over Europa te willen weten en meer te maken te hebben met de politiek.

Wanneer de belasting die bedrijven moeten betalen wordt verlaagd, houden zij meer geld over. Met dit vrijgekomen geld kunnen de bedrijven weer meer mensen aannemen en zo wordt de werkloosheid verminderd – leerlingen RSG Enkhuizen

Creëer een app: elke maand, op elke school in Nederland, wordt een les Maatschappijleer gewijd aan de onderwerpen die het Europees Parlement die maand behandelt. Jongeren geven in de les hun mening over die onderwerpen in de app. De Europese parlementsleden kunnen op die manier makkelijk zien hoe de Nederlandse jongere denkt over een bepaald onderwerp. – Gerhald van Deutekom HMC Rotterdam

In alle Europese landen moeten straffen gelijk zijn en als je iets in een ander EU-land doet, moet je daar je straf uitzitten. – Nick Roovers, Cathy van Lierop, Tessa Lodders en Daphne van Amersfort, Kellebeek College Roosendaal.

Maak een Europees wetboek in kindertaal, zodat ook kinderen kunnen makkelijk kunnen begrijpen hoe de EU werkt. – leerlingen Calvijn Groene Hart Lyceum Barendrecht

“Niemand mag gediscrimineerd worden, niet op basis van geloofsovertuiging bijvoorbeeld, maar ook niet op basis van geslacht. Dat gebeurt helaas nog veel te vaak.” – leerlingen Kellebeek College, Roosendaal.

“Op school in plaats van een kantine gewoon een maaltijd klaarmaken voor de kinderen, zodat ze gezamenlijk bezig zijn aan een tafel zo wordt de communicatie ook beter en kan je ook leren van elkaar omdat het over een beroep gaat voor je toekomst wat je erg interessant vindt.” – Thomas Bevaart, Rodrigo Koense, Nico Pronk en Joel Brandt – Zadkine Spijkenisse

Op 6 april hadden we in Nederland een referendum over het aannemen van het associatieverdrag tussen Oekraïne en de EU. De organisatoren deden voor alsof zij zich zorgen maakte over dit verdrag, maar een paar dagen van tevoren gaven ze toe dat ze dit referendum alleen hadden opgezet om te stoken tussen de EU en Nederland. De meningen waren verdeeld. De voorstanders, de democraten, wilden de burgers steunen in hun wens voor democratie, een vrijhandelszone en een sterke buitengrens. De tegenstanders, de populistten, waren vooral bang dat dit verdrag een provocatie tegen Rusland was en zagen hun stem tegen ook als stem tegen de Brusselse elite.

We zien verdeeldheid als fenomeen steeds meer tegenwoordig. De democraten staan tegenover de populistten. De laatste tijd stijgen zulke partijen in populariteit, partijen als UKIP in Engeland, Le Front National in Frankrijk, Pegida in Duitsland en natuurlijk de PVV in Nederland. Een van de oorzaken hiervoor is de verdeeldheid over onderwerpen als de vluchtelingencrisis en terrorisme, met één groot gevolg: xenofobie. We lijken echter te zijn vergeten dat toen de Europese Unie werd opgericht, we allemaal vreemdelingen voor elkaar waren, maar kijk waar deze samenwerking ons gebracht heeft: een verenigd en goed functionerend Europa. Dus laat deze angst niet winnen, want samen kunnen we zo veel meer doen.

Onze waarden worden aangevallen door IS. Door angst te verspreiden, proberen ze actief onze waarden te vernietigen. Waarden als tolerantie, vrijheid en democratie. Waarden die andere landen inspireren om meer als een democratie te zijn. Waarden die het kloppend hart zijn van alles waar Europa voor staat. Om deze kostbare waarden te beschermen, moeten we ons meer dan ooit verenigen, maar in plaats van eenheid, heerst er verdeeldheid. In plaats van tolerantie, heerst er haat. We discussiëren over de vluchtelingencrisis, Engeland wil de EU verlaten en de Griekse economie is bijna in elkaar gestort, maar bovenal de angst voor terroristen groter dan ooit. Deze angst die haat jegens moslims en vluchtelingen veroorzaakt. De angst dat de overheden hun eigen burgers als mogelijke terroristen zien. Laten we samenwerken, met solidariteit en laten we weer verenigd zijn, als één Europa, met onze gedeelde waarden en ons gedeeld geloof in een betere wereld.

Wij als Europa bevinden ons middenin een vluchtelingencrisis. Mensen komen uit landen waar oorlog is. Mensen zoals wij komen om het leven. We zouden samen sterk moeten staan, maar wat gebeurt er? We raken verdeeld. Sommige landen sluiten hun grenzen, anderen willen degenen in nood niet helpen en weer anderen sturen de mensen terug naar oorlogsgebieden.

Gastles Herman Jordan Zeist

Wat mensen vergeten, is dat de EU is opgericht om oorlog te voorkomen en veiligheid te bieden aan de mensen in nood. Onze kernwaarden zijn veiligheid, democratie en vrijheid. Waarom zouden we deze niet delen met andere mensen?

Laten we een stapje terug nemen, een grote stap terug in het heelal. Als we vanaf daar naar Europa kijken zien we oceanen met daarin een continent. Een aaneengesloten stuk aarde, zonder grenzen. Zonder aan te geven welk land het is. Het wordt dan ineens pijnlijk duidelijk dat we die grenzen zelf hebben getrokken. Grenzen om aan te geven welk gebied van ons is en welk gebied van de ander en hoe groter het land, hoe meer macht. Maar als we vanuit dit perspectief kijken, kunnen we zien dat we eigenlijk al één zijn. We zijn geen vreemdelingen, we zijn hetzelfde en als we ons dat realiseren, kunnen we alles aan.

Dus laten we samenwerken met solidariteit en laten we ons verenigen als één Europa, met onze gedeelde waarden en onze gedeelde hoop op een betere wereld en deze gaan verwezenlijken.

Namens VWO 5 maatschappijwetenschappen van het Comenius College in Hilversum, Lisa Schuurman, Merle Eken, Bastiaan Mudde, Martan van der Vliet en Daniël Janssen

Grenzeloos Europa

Welke kansen zie jij in Europa om meer in contact te komen met jongeren over de grenzen heen?

Deze klas van HMC Rotterdam had ook het idee voor een cyberklas, net als de leerlingen van het Herman Jordan in Zeist

"Ik vind dat er meer samenwerking en onderhandelingen moet komen tussen de Europese landen. Vooral wetten en beleid verschillen nu nog heel erg, wat ervoor zorgt dat het ene land het ene doet en een ander land weer heel iets anders. Dit zorgt voor verschillen die landen ervan weerhouden om een goede sociale en/of economische relatie te hebben. Op dit moment werkt de EU daaraan door het houden van conferenties, waarbij iedere lidstaat van de EU betrokken is.

Wat mij betreft zouden er veel meer internationale projecten moeten komen, waar jongeren van verschillende nationaliteiten deel van uit maken. Je kan denken aan projecten over nationale culturen

en tradities of samenwerking op het gebied van onderwijs. Op het moment bestaan er al partnerschappen tussen scholen en universiteiten, maar dat zou verbeterd kunnen worden door het organiseren van meer uitwisselingen, meer jongeren met andere achtergronden erbij te betrekken en door het creëren van contactpunten voor de toekomst. Dit zou de Europese Unie veel meer één maken.

Een ander idee is om jongeren die nu stage lopen in een bedrijf in hun eigen land, hen dat te laten doen in het buitenland. Dit geeft kansen op zowel sociaal gebied als het gebied van onderwijs.

Door de twee met elkaar te combineren leren jongeren meer over hun buurlanden en kunnen ze kennismaken met allerlei verschillende soorten mensen. Ook zullen jongeren een andere levensstijl en etiquette meemaken tijdens hun stage in het buitenland. Verder kunnen stages ervoor zorgen dat jongeren een contactpersoon hebben in het buitenland, wat goed is voor de economie van beide landen.

Aan de andere kant is dit idee wel duur. De verblijfskosten zijn heel hoog als jongeren alles zelf zouden moeten betalen. Hierdoor zullen heel veel jongeren thuisblijven, puur vanwege financiële redenen. Dat zou echt heel jammer

zijn, omdat er dan niks gedaan wordt met hun kans om naar het buitenland te gaan.

Die kosten zijn natuurlijk onvermijdelijk. Maar we kunnen wel jongeren op weg helpen door in ieder geval een deel van hun kosten te vergoeden vanuit de EU. Als dat zou kunnen gebeuren, zou dat een heleboel mensen helpen in hun beslissing om te werken of stage te lopen in het buitenland, samen met andere jonge mensen.” – William Trinh

Voor een grenzeloos Europa is het belangrijk dat iedereen elkaar begrijpt. Om dit te bereiken zou een cyber-klas voor één bepaalde taal (Engels bijvoorbeeld) opgezet kunnen worden, vooral om leerlingen te stimuleren op het gebied van spreekvaardigheid. Zo’n cyber-klas kan makkelijk via Skype plaatsvinden. “De meeste leerlingen hebben moeite met taal. Als leerlingen elkaar helpen met de taal zou dat het spreken verbeteren.” – leerlingen Herman Jordan Zeist.

Voer een studenten-ov in dat geregeld is vanuit de EU, niet zoals Interrail, dat voor vakanties is, maar voor dagelijks gebruik. – leerlingen Kellebeek College, Roosendaal.

“Biedt meer internationale minoren aan!” – Abedullah Saeed, Daniël Epskamp, Dwayne Voskuyl, Isabelle Ohm, Rachelle Werk – 4 vmbo-tl en 4 en 5 havo Visio Amsterdam

“We zijn één Europa, dus het is handig als iedereen goed Engels spreekt.” – leerlingen van het HMC Rotterdam. Sam, Manouk en Danroy van de Nelson Mandela school, klas M3c, voegen hieraan toe dat het nodig is dat leerlingen in de gehele EU meerdere talen leren op school.

Gastles Nelson Mandela

Stimuleer uitwisselings- en stageprojecten door het geven van informatie, maar ook door het verstrekken van subsidies. Daarbij moet ook goed gekeken worden naar hoe het Erasmus programma bereikbaar gemaakt kan worden voor jongeren op het mbo, door het geven van voorlichtingen bijvoorbeeld. Leerlingen leggen hierdoor contact met andere jongeren over de grens, leren andere culturen beter kennen en het is goed voor de taalvaardigheid.

Wel moet hierbij goed gelet worden op het contact van scholen/universiteiten onderling. Scholen moeten actief op zoek gaan naar samenwerkingspartners, zodat leerlingen van beide scholen op uitwisseling kunnen gaan. Dat verlaagt de drempel. Cora van Peer, Gitte Jansen, Helena de Bruijn, Iris de Rooij en Romy Geuze - studentes onderwijsassistenten aan het Kellebeek College in Roosendaal - voegen hieraan toe dat er meer inzicht gegeven moet worden in de kosten en dat die kosten ook omhoog moeten. Ook vinden ze dat een uitwisselingsweek de standaard zou moeten zijn in zowel het voortgezet als het mbo-onderwijs.

Reiskosten zouden goedkoper moeten worden voor jongeren, zodat zij meer contacten kunnen leggen en studies in andere landen bereikbaarder worden. Op die manier begrijpen jongeren andere culturen beter - als ze wat ouder zijn - waardoor er minder snel conflicten tussen landen komen.

We denken dat het een goed idee is om internationale sporttoernooien te organiseren, waarbij jongeren uit heel Europa mee kunnen doen. Iedere jongere in Europa kan zich opgeven voor het schoolsportteam, en de besten mogen tegen elkaar strijden tijdens een internationaal toernooi. – Dennis, Sven, Demien en Bob – Kalsbeek College Woerden

“Wij zijn tegen grenzeloos Europa, want er zijn teveel vluchtelingen vinden wij, want elke vluchteling in Nederland is er 1 teveel. Wij vinden dat je er wel uit mag, maar als je naar binnen komt moet je een controle krijgen. Waarom niet naar Turkije daar zijn jullie ook wel veilig als jullie het ons vragen. Het is uiteraard niet alleen voor ouderen, maar ook voor jongeren. Wij vinden dat als je zo nodig werk wilt in het buitenland, je er eerst wat voor moet aanvragen. Want als jij een baan krijgt in het buitenland, heeft een persoon die in dat land leeft geen kans op die baan.” – Makai, Jeffrey, Robin en Yanno, Zadkine Spijkenisse

Europa laat onderwijszaken voor het grootste deel over aan de lidstaten zelf, maar dat betekent niet dat Europa zich niet inzet om het onderwijs naar een hoger niveau te tillen. Een goed voorbeeld is de Erasmusbeurs. Wij hopen die beurs allemaal een keer te mogen ontvangen. - Malouke van Nunen 6 vwo, Comenius college Hilversum

Vluchtelingenbeleid

Wat moet Europa doen met de grote stroom vluchtelingen die onze kant op komt?

Leerlingen Kellebeek College Roosendaal

“Er moeten sancties komen voor ieder EU-land dat zich niet aan de regels houdt. Ook moet Nederland in overleg gaan met andere EU-landen over een boycot op olie uit het IS-gebied, zodat ze geen geld kunnen verdienen.” – Matthijs, Aziza, Khadia, Burcu – 3 en 4 vmbo-tl Visio Amsterdam.

Vluchtelingen moeten worden verplicht vrijwilligerswerk te doen in het land waar ze worden binnengelaten. – Roxanna, Damia, Lieke, Lisanne en Nienke – Kellebeek College Roosendaal

‘Ik vind dat er goed onderwijs moet komen voor vluchtelingenkinderen. Omdat er niet veel Europeanen zijn die Syrisch spreken, kun je de Syrische vluchtelingen die Engels spreken laten helpen bij het vertolken van de lessen. Zo hebben zij ook een functie in de maatschappij.’ – leerling Purmerendse Scholengemeenschap

‘De V&D is toch net failliet, waarom plaatsen we geen vluchtelingen in de V&D, dan zitten ze gelijk in het centrum en kunnen ze goed integreren.’ Gooisch Lyceum, Bussum

Leegstaande panden in de stad kunnen met kleine aanpassingen opvangplekken voor asielzoekers worden. “Omdat het midden in de stad is, kunnen ze kennis maken met onze taal en cultuur en zijn ze dichtbij scholen waar ze educatie kunnen krijgen.” – Jasmijn Tuinstra, Romy Amber Bloem, Jade ten Cate en Inge Peterse, HMC-Rotterdam

Voor een soepele integratie is het van belang dat vluchtelingen die in Nederland aankomen, hier aan het werk kunnen. Hiervoor zijn twee middelen denkbaar, het verdelen van de vluchtelingen over alle landen van de EU zodat niet iedereen bijvoorbeeld naar Duitsland gaat. Verder zouden er uitzendbureaus speciaal voor vluchtelingen opgezet kunnen worden. – Herman Jordan Zeist.

Een andere manier om asielzoekers te laten integreren via werk is door hen vrijwilligerswerk aan te bieden. Kinderen kunnen natuurlijk niet werken en moeten zo snel mogelijk naar school, gewoon met de Nederlandse kinderen mee. – Aybike Gulsum, Marielle Braak, HMC College Rotterdam.

Leerlingen van het HMC Rotterdam: Voor het verdelen van de vluchtelingen over de lidstaten van de EU moet gekeken worden naar de verhouding met het aantal inwoners van een land, stad of dorp en de hoeveelheid vluchtelingen die daar opgevangen kunnen worden. Leerlingen van het Goese Lyceum

"Ik heb dit onderwerp gekozen omdat het een groot probleem is en we nog steeds bezig zijn het op te lossen. We kunnen het vluchtelingenprobleem niet simpelweg negeren, duizenden vluchtelingen proberen Griekenland dagelijks te bereiken, in de hoop op veiligheid en eventueel een nieuw leven. Mensen door heel Europa willen ze helpen, maar tegelijkertijd willen ze niet dat vluchtelingen naar hun stad of dorp komen, wat ik raar vind.

Soms als ik het nieuws kijk, zie ik dat vluchtelingen elkaar zat zijn en daarom soms in ruzies of gevechten terecht komen. Ik zou persoonlijk zeggen dat degenen die geen respect tonen langer moeten wachten totdat ze zich ergens kunnen vestigen. De vluchtelingen die zich normaal gedragen moeten de prioriteit krijgen.

Ik denk ook dat we geen vluchtelingen op moeten vangen in kleine plaatsen, maar eerder in grote steden met op z'n minst 100.000 inwoners, zodat er altijd meer inwoners dan asielzoekers zijn. Als je hen in kleinere plaatsen opvangt, zijn er meer vluchtelingen dan inwoners. Mensen kunnen zich dan ongemakkelijk voelen. Ik zou ook kijken naar het aantal inwoners van een land. Hoe meer inwoners een land heeft, hoe meer vluchtelingen het op moet nemen.

Ik denk ook dat het een goed idee is om een school op te zetten voor de kinderen, zodat ze onderwijs kunnen krijgen. Deze scholen kunnen overal zijn, zo ook in lege gebouwen. Zij moeten leren over de EU en het land waar ze in zijn opgevangen.

Ik heb op het nieuws ook gehoord over activiteiten. Er zijn tours zodat de vluchtelingen kennis kunnen maken met de stad, wat ik erg nuttig vind. Als de asielzoekers zich op hun gemak voelen, dan is de kans kleiner dat ze slechte dingen doen. Om dat te bereiken, hebben we veel 'vrijwilligers' nodig die lesgeven en activiteiten organiseren. Natuurlijk zullen die mensen wel betaald moeten worden. Omdat er veel werkloosheid is, zijn veel mensen op zoek naar een baan. Op deze manier kunnen banen gecreëerd worden. Minder werkloosheid betekent meer geluk. Als dit lukt, zijn er alleen maar winnaars.

Verder moeten we de vluchtelingen na een paar jaar een verblijfstatus geven. Dit zou alleen gedaan moeten worden als iemand zich normaal kan gedragen, als we weten dat diegene te vertrouwen is en als diegene niet agressief of onbeschoft is tegenover anderen." – Hugo Jager

Hallo,

Ik ben Lars Meiresonne en ik ben 14 jaar oud. Ik heb het onderwerp vluchtelingen gekozen, omdat ik denk dat het een van de meest belangrijke en actuele onderwerpen is waar Europa nu mee bezig is. Verder denk ik dat het een lange-termijnprobleem is, omdat de conflicten in bijvoorbeeld Syrië en Irak voorlopig nog niet ophouden. Mensen zullen dus blijven komen.

Ik denk dat de beste manier om met de vluchtelingencrisis om te gaan, is om de grens tussen Griekenland en Macedonië te sluiten. In het nieuws hoor je vaak dat vluchtelingen naar Nederland, Duitsland en Oostenrijk proberen te komen via Turkije, Griekenland en Macedonië. Turkije en Macedonië zijn twee landen met wie de EU problemen heeft. Turkije wil heel graag lid worden van de EU, maar mag dat nu niet en Griekenland is een probleem vanwege de financiële crisis. Dit is hun kans om de EU te laten zien dat ze heel belangrijk zijn voor de EU! Als Turkije echt bij de EU wil horen, dan moet ze laten zien wat ze voor ons kan betekenen.

Het is een vrij ingewikkelde situatie, omdat je ook geen ruzie wilt krijgen met Turkije en Griekenland. Mijn voorstel is om

de Grieks-Macedonische grens te laten bewaken door FRONTEX. Zo voorkom je dat er meer vluchtelingen komen vanuit Macedonië. Het is zo dat een klein deel op de boot stapt om naar Noord-Europa te gaan, maar dat is maar een klein deel. De grootste groep zal in Turkije of Griekenland blijven, zodat die landen het probleem op moeten lossen.

Het doel is dat Turkije en Griekenland het probleem aan zullen pakken en vluchtelingenkampen opzetten om voor de vluchtelingen te zorgen. Hiermee raken we twee vliegen in één klap: het lost het vertrouwensprobleem tussen de EU en Turkije op en het zorgt voor een oplossing voor het vluchtelingenprobleem. Het lost de financiële problemen van Griekenland natuurlijk niet op, maar het opvangen van vluchtelingen is wel een manier om wat prestige terug te krijgen. Ik denk dat dit de beste oplossing is voor de vluchtelingencrisis en ik hoop dat het beloond zal worden met een trip naar Den Haag!

Met vriendelijke groet,

Lars Meiresonne

havo en vwo Visio Amsterdam

Wij vinden dat Europa buiten zijn eigen grenzen zou moeten kijken. Hierbij kan gedacht worden aan: "Samenwerken met Europa en de VS en de kern aanpakken, denk aan het creëren van veilige zones in Syrië etc.", maar ook aan het financiële en juridische aspect: "Overal moeten dezelfde rechten gelden, dus niet alleen binnen Europa elkaar financieel helpen maar ook buiten Europa". Ook voor de media geldt dit: "Aanslagen gebeuren overal. Buiten Europa kijken en ook aanslagen buiten Europa in het nieuws laten komen" is daarom het devies. – HMC Rotterdam

Wij vinden dat er een vaste verblijfplaats moet worden gecreëerd voor vluchtelingen. Deze verblijfsplaatsen moeten eerlijk worden verdeeld over Europa. Ook moeten vluchtelingen kunnen werken zodat ze, net als iedereen, alle belastingen en premies kunnen betalen. – Anna, Ellen en Susan - RSG Enkhuizen

Er moet meer aandacht komen voor de psychische problemen van vluchtelingen, die vaak getraumatiseerd zijn door de oorlog en/of de reis. Vluchtelingen moeten zodoende psychiatrische hulp krijgen en we zouden ook kunnen denken aan het geven van weerbaarheidstrainingen.

"Ik heb het onderwerp vluchtelingen gekozen, omdat het recent veel in het nieuws is en ik denk dat de manier waarop we dit probleem nu aanpak niet de goede is. Ik wil graag mijn mening hierover delen.

Op het moment komen er veel vluchtelingen naar Europa, vooral vanuit Syrië. Ze steken de Middellandse Zee over in kleine bootjes en moeten daar vaak veel geld voor betalen. Nadat ze zijn aangekomen, beginnen ze een lange reis door Europa. Ze gaan bijvoorbeeld naar Duitsland of Nederland. Tijdens hun reis zijn er vluchtelingen die doodgaan en er zijn er zoveel in de landen waar ze asiel aanvragen dat er problemen ontstaan.

Nu worden de vluchtelingen opgevangen in verschillende Europese landen. Veel landen in de Europese Unie verschillen van mening over hoe die vluchtelingen opgevangen moeten worden en hoeveel vluchtelingen ieder land op zou moeten nemen. Verder is het moeilijk om afspraken te maken over integratie.

Ik denk zelf dat het beter is om de vluchtelingen op te vangen in hun eigen regio. Europa moet ook meer zijn best doen om een vredesakkoord te bereiken in de landen waar vluchtelingen vandaan komen. Ze zouden bijvoorbeeld bondgenootschappen kunnen sluiten en in zo'n vredesakkoord kunnen investeren. Ik heb een lijst gemaakt van wat naar mijn mening de voordelen zijn van het opvangen van vluchtelingen in hun eigen regio:

1 Niet alleen de mensen die genoeg geld hebben om de zee over te steken kunnen vluchten, maar ook de mensen die dat geld niet hebben kunnen dan opgevangen worden..

2. Op dit moment vluchten er vooral jonge mannen naar Europa, terwijl die mannen later juist nodig zijn om hun land op te bouwen. Natuurlijk moet er daarvoor eerst vrede zijn.

3. Er zijn ook veel 'nep' -vluchtelingen die nu naar Europa komen. Dit zijn mensen die niet uit een oorlogsgebied komen, maar alleen maar naar Europa gaan omdat ze hier een beter leven verwachten, met bijvoorbeeld meer geld en betere huizen.

4. Het is vast makkelijker voor mensen om in een land te wonen waar ze nog hun eigen cultuur hebben, hun eigen taal kunnen spreken en waar ze in bekende leefomstandigheden kunnen zijn.

5. Het zal er ook voor zorgen dat er minder druk komt op de gemeenschap in Europese landen. Het is nu heel moeilijk om alle vluchtelingen een plek te geven en het is ook niet zeker of iedereen een baan kan krijgen. Als je kijkt naar de situatie

in Nederland, dan zie je dat we niet zo veel ruimte hebben. Nederland is een van de meest dichtbevolkte landen in Europa.

Wat nu vooral heel belangrijk is - en dat geldt voor alle grote onderwerpen - is dat de Europese landen samen tot een oplossing komen. Ik denk dat de landen in de EU allemaal te veel naar hun eigen interesses kijken. Er is niet genoeg samenwerking en communicatie, terwijl we wel allemaal moeten samenwerken als één Europa. De Europese Unie betekent niet veel als we niet samenwerken. Zo lang we dat niet doen, zal er niet zo gauw een oplossing komen voor het vluchtelingenprobleem." – Sterre Westplate

De aantallen vluchtelingen moeten eerlijk verdeeld worden over de landen. Er moeten geen grote groepen vluchtelingen bij elkaar worden ondergebracht. Kleine groepen geven minder problemen en zo kunnen de vluchtelingen gemakkelijker integreren in hun nieuwe land. Er moet meer geld komen voor snellere procedures zodat ze snel weten of ze mogen blijven of niet. Nu duurt dat te lang en dat zorgt voor verveling en problemen in de opvang. Echte oorlogsvluchtelingen moeten we goed verzorgen. - Comenius College, leerlingen van klas 3Mavo3

"Ons idee: Geef vluchtelingen een gezicht! Nederland zou positieve 'propaganda' over de vluchtelingen in elkaar moeten zetten. Dit kun je doen door de bevolking eerlijk te informeren. Licht ze in met behulp van een Rijksoverheidscampagne. Vertel en toon waarom mensen op de vlucht slaan, hoe de reis verloopt en de aankomst geschiedt. Zo kunnen we vluchtelingen een gezicht geven in plaats van ze neer te zetten als één groep. Het doel is dus om mensen in te lichten over de situatie, zodat ze niet meteen een ongefundeerde mening geven over de vluchtelingen." – Leerlingen van het Goois Lyceum

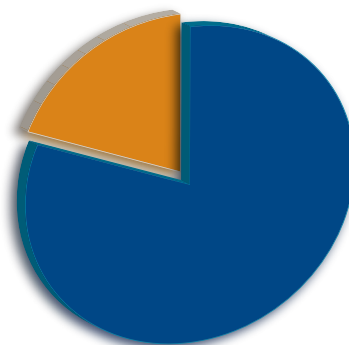
"Om de vluchtelingenproblematiek aan te pakken, willen wij quota instellen. Dit houdt in dat per (bijvoorbeeld) 1000 inwoners een land 1 vluchteling moet opnemen. Het beste zou zijn als het land deze vluchtelingen op dezelfde manier zou verdelen onder de gemeenten. Het voordeel hiervan is dat je geen enorme opvangcentra krijgt die rellen veroorzaken. In Bussum heb je bijvoorbeeld 33.000 inwoners. Dit zou 33 vluchtelingen in Bussum betekenen. Dit merk je amper in tegenstelling tot een groot opvangcentra. De gemeenten moeten dan zelf voor de locaties zorgen, dit kan een leegstaand gebouw zijn, sportzalen, campings of wat de gemeente dan ook beschikbaar heeft. De gemeente moet dit zelf doen omdat niemand beter weet waar de mogelijkheden liggen dan de mensen die er zelf wonen en werken." – Leerlingen van het Goois Lyceum

Onderzoek NJR werkgroep Europese Zaken onder Nederlandse Jongeren

In het kader van de campagne 'Europa in de klas' hebben wij onderzoek gedaan naar de mening van leerlingen over het lesaanbod met betrekking tot Europa en de Europese Unie. Het doel hiervan was onderzoeken in hoeverre jongeren bekend zijn met de EU en welke EU-gerelateerde onderwerpen zij graag terug zouden willen zien in het curriculum. Zeker met betrekking tot het Nederlands voorzitterschap is dit natuurlijk een zeer actueel onderwerp.

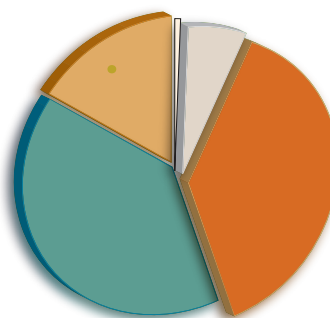
De resultaten van het onderzoek zijn gebaseerd op een enquête die is voorgelegd aan bijna 400 jongeren uit heel Nederland. Deze enquête is zowel online als tijdens de gastlessen afgenomen. Tijdens de gastlessen, gegeven op middelbare scholen en MBO-scholen, zijn we ook persoonlijk in gesprek gegaan met de jongeren. Dit leverde veel leuke en nieuwe ideeën op, zoals te lezen was in het vorige hoofdstuk. De enquête is onder te verdelen in drie onderdelen: ten eerste een algemeen deel, daarna specifieke stellingen over de inhoud van het lesaanbod en tot slot een aantal kennisvragen.

Uit het algemene deel blijkt dat een overduidelijke meerderheid van de jongeren wel eens les heeft gehad over de Europese Unie. Hierbij moet men rekening houden met het feit dat de meerderheid van de enquêtes zijn afgenomen tijdens gastlessen van NJR. Veel leerlingen hebben daarvoor wel eens les gehad over de EU, vaak projectmatig.

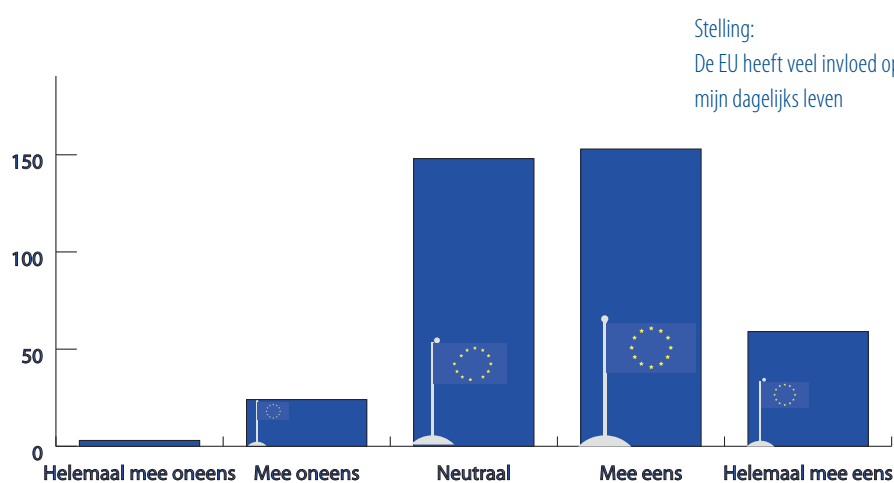
Heb jij al eens les gehad over de Europese Unie?

Ja
Nee

Stelling: Er moet in de klas meer aandacht worden besteed aan de EU

Helemaal mee eens
Mee eens
Neutraal
Mee oneens
Helemaal mee oneens

Stelling: De EU heeft veel invloed op mijn dagelijks leven

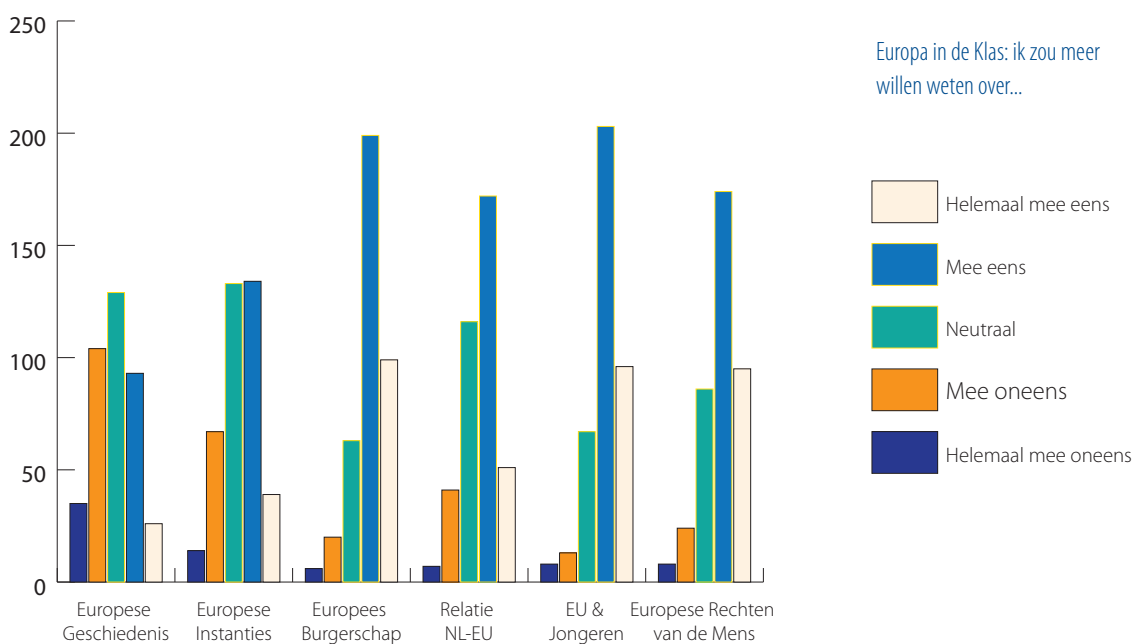
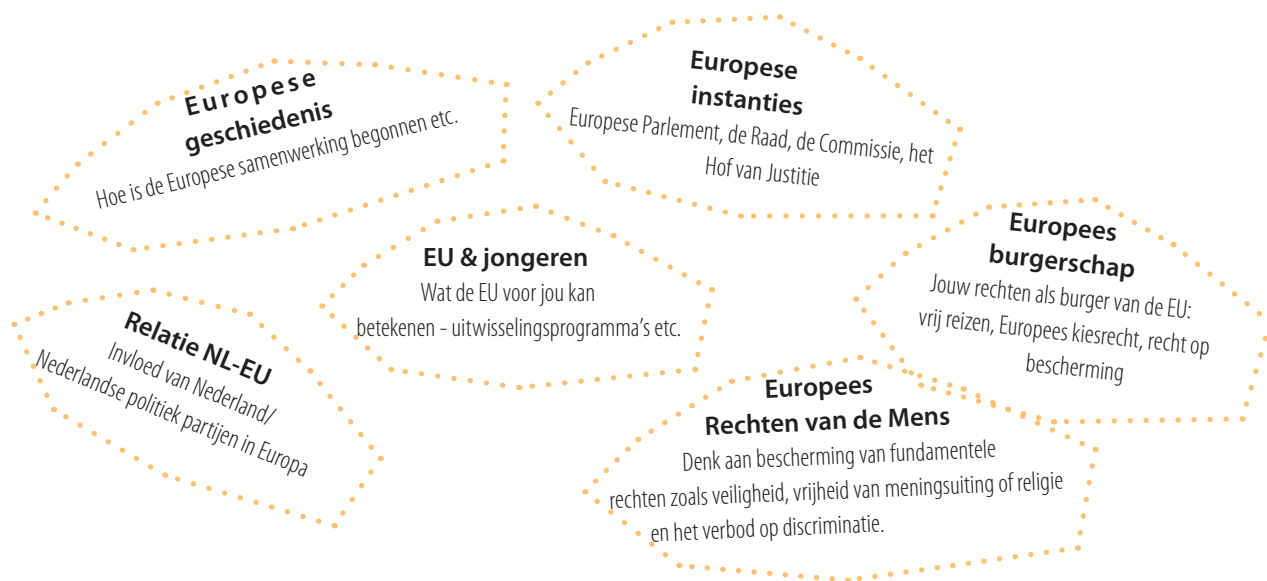

Toch is een meerderheid (mee eens: 40%, helemaal mee eens: 15%) niet tevreden met de hoeveelheid les die men over de EU gehad heeft. 38% antwoordt neutraal en geeft hiermee aan dat de huidige hoeveelheid les over de EU voldoende is.

In het tweede onderdeel is onderzocht welke specifieke thema's de jongeren graag terug zouden willen zien in het lesaanbod over de Europese Unie. Aan de hand van 5 stellingen, waarop de ondervraagden konden aangeven of zij het er helemaal mee eens, mee eens, neutraal, mee oneens of helemaal mee oneens waren, is de voorkeur van jongeren in kaart gebracht.

Elke stelling was voorzien van een toelichting die u hier kunt nalezen:

De zes stellingen: 'Ik zou meer te weten willen komen over...'

Uit deze stellingen blijkt dat drie onderwerpen opvallend veel interesse wekken: het Europees burgerschap, de EU & jongeren en de Europese Rechten van de Mens. Het Europees burgerschap blijkt het populairst te zijn: ruim 77% zou hier meer over willen leren. Slechts 7 % vond het geen belangrijk onderwerp.

Als een-na-belangrijkste kwam naar voren: les over de EU & Jongeren (mee eens: 52%, helemaal mee eens: 25%). Slechts 5 % (mee oneens: 3%, helemaal mee oneens: 2%) vond het niet belangrijk genoeg. Deze twee populairste thema's werden opgevolgd door Europees Rechten van de Mens (mee eens: 45%, helemaal mee eens: 25%), de relatie NL-EU (mee eens: 44%, helemaal mee eens: 13%), Europese instanties (mee eens: 35%, helemaal mee eens: 10%) en als minst geliefd de Europese geschiedenis (mee eens: 24%, helemaal mee eens: 7%).

Tot slot sluit de enquête af met 3 korte kennisvragen, variërend qua moeilijkheidsgraad. Ruim 86% van de leerlingen is op de hoogte van het aantal lidstaten die bij de EU zijn aangesloten. De overige twee kennisvragen werden beduidend minder vaak goed beantwoord. Een kleine meerderheid (52%) weet dat er om de 5 jaar wordt gestemd voor het Europees Parlement en slechts 42% weet hoe de Europese Unie is ontwikkeld van een Gemeenschap voor Kolen en Staal tot de huidige Unie.

Uit dit onderzoek kan worden geconcludeerd dat een ruime meerderheid van de leerlingen graag meer zou willen leren op school over de Europese Unie. Zij zouden vooral graag leren wat het Europees burgerschap te bieden heeft en wat de Unie specifiek voor jongeren kan betekenen. Ook de Europese Rechten van de Mens blijkt een populair onderwerp te zijn, in tegenstelling tot de geschiedenis van de Europese instellingen die het minst populair is. Tot slot kan uit de drie korte kennisvragen afgeleid worden dat het misschien goed zou zijn als er meer aandacht wordt besteed in het onderwijs aan de EU.

Visiestuk: Europa in de Klas

Visiestuk jongerenvertegenwoordigers Europese Zaken NJR
2014-2015 Sebastiaan Rood en Sjoukje van Oosterhout

De Europese Unie speelt een grote rol in het leven van ons allemaal. De regels voor de markt worden in Brussel gemaakt, de oplossingen voor het vluchtelingen probleem worden in Brussel gezocht en internationale handelsverdragen worden vooral in Brussel gesloten. Hoewel ook jongeren veel te maken krijgen met de Europese Unie, weten zij er maar weinig van. Uit onderzoek van het Eenvandaag jongerenpanel blijkt dat een derde van de jongeren geen onderwijs over de Europese Unie krijgt. Bij deze jongeren ontbreekt het aan kennis over een cruciaal onderdeel van onze maatschappij en dit is ook de jongerenvertegenwoordigers opgevallen. In het visiestuk Europa in de Klas komen zij met concrete aanbevelingen voor beter onderwijs over de Europese Unie.

Het doel van Europa in de Klas is niet om jongeren voor- of tegenstanders te maken van de Europese Unie, of om hen een bepaalde mening op te leggen. Het stuk geeft per vak hoeveel tijd er momenteel aan de Europese Unie wordt besteed en geeft aan waarom dit te weinig is. Vervolgens komen de jongerenvertegenwoordigers met duidelijke aanbevelingen voor meer onderwijs over de Europese Unie. Dit initiatief is gepubliceerd in mei 2015 en kan op steun rekenen van meer dan 30 maatschappelijke organisaties. Werkgeversorganisaties MKB-Nederland en VNO-NCW, jongerenvakbonden CNV Jongeren en FNV Jong en een dertigtal andere organisaties, waaronder verenigingen van vakdocenten, hebben het visiestuk ondertekend. Ook Wim van de Camp, Europarlementariër voor het CDA en voormalig woordvoerder onderwijs in de Tweede Kamer onderstreept het belang van goed onderwijs over Europa: "Nederland is een super internationaal georiënteerd land met heel veel kansen voor jongeren, studenten, start ups en bedrijven in Europa. Opvallend is dan wel hoe weinig onze leerlingen en studenten weten over het reilen en zeilen van de Europese Unie. Binnen het huidige curriculum zouden we daar toch best wat meer aan kunnen doen."

Om jongeren toch te informeren over de Europese Unie, geeft de werkgroep Europa al enkele jaren gastlessen over de werking van de Europese Unie. Tijdens de gastlessen merkten wij dat docenten de Europese Unie vaak een moeilijk onderwerp vinden, en dat leerlingen er maar weinig vanaf weten. Daarom ondersteunt de werkgroep Europa van het NJR Europa in de Klas dan ook van harte.

Colofon

Jongerenvertegenwoordigers Europese Zaken:

Tibbe van den Nieuwenhuijzen

Sjoukje van Oosterhout

Informatiebureau van het Europees Parlement in Nederland:

Anne-Marie Eekhout

NJR Werkgroep Europese Zaken:

Ali Amghar

Ellis Bakker

Julia Blanken

Marije Brinkhorst

Sem Caelen

Lisette Gotink

Simon de Jong

Esmée Meyer

Lisa de Meijer

Michiel Nanninga

Marten Porte

Guy Renet

Sanaa Rhalem

Juri Sampieri Bjornsson

Anne van der Vliet

Iris van Wilgen

Auteurs, namens NJR Werkgroep Europese Zaken:

Simon de Jong

Esmée Meyer

Marten Porte

Guy Renet

Juri Sampieri Bjornsson

Iris van Wilgen

